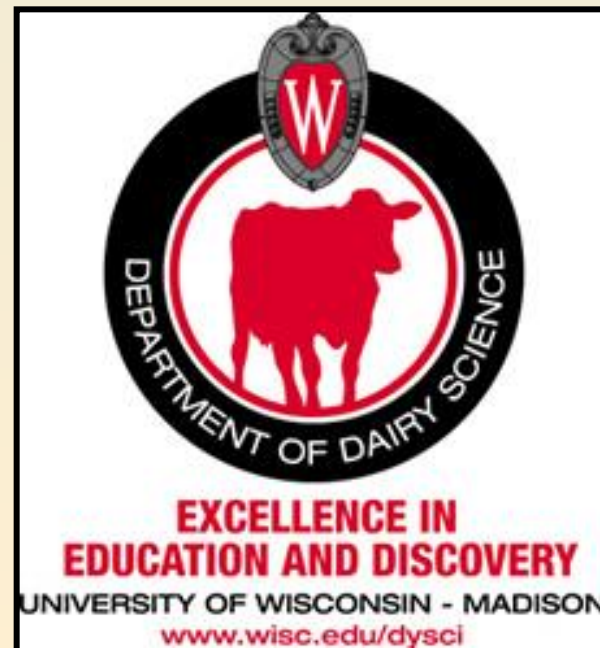

Zlepšení procenta březosti umělé inseminace laktujících mléčných krav

Paul M. Fricke, PhD

Professor of Dairy Science

University of Wisconsin - Madison

Faktory ovlivňující rychlost s jakou krávy zabřezávají:

Procento březostí

Procento inseminovaných

Procento zabřezlých

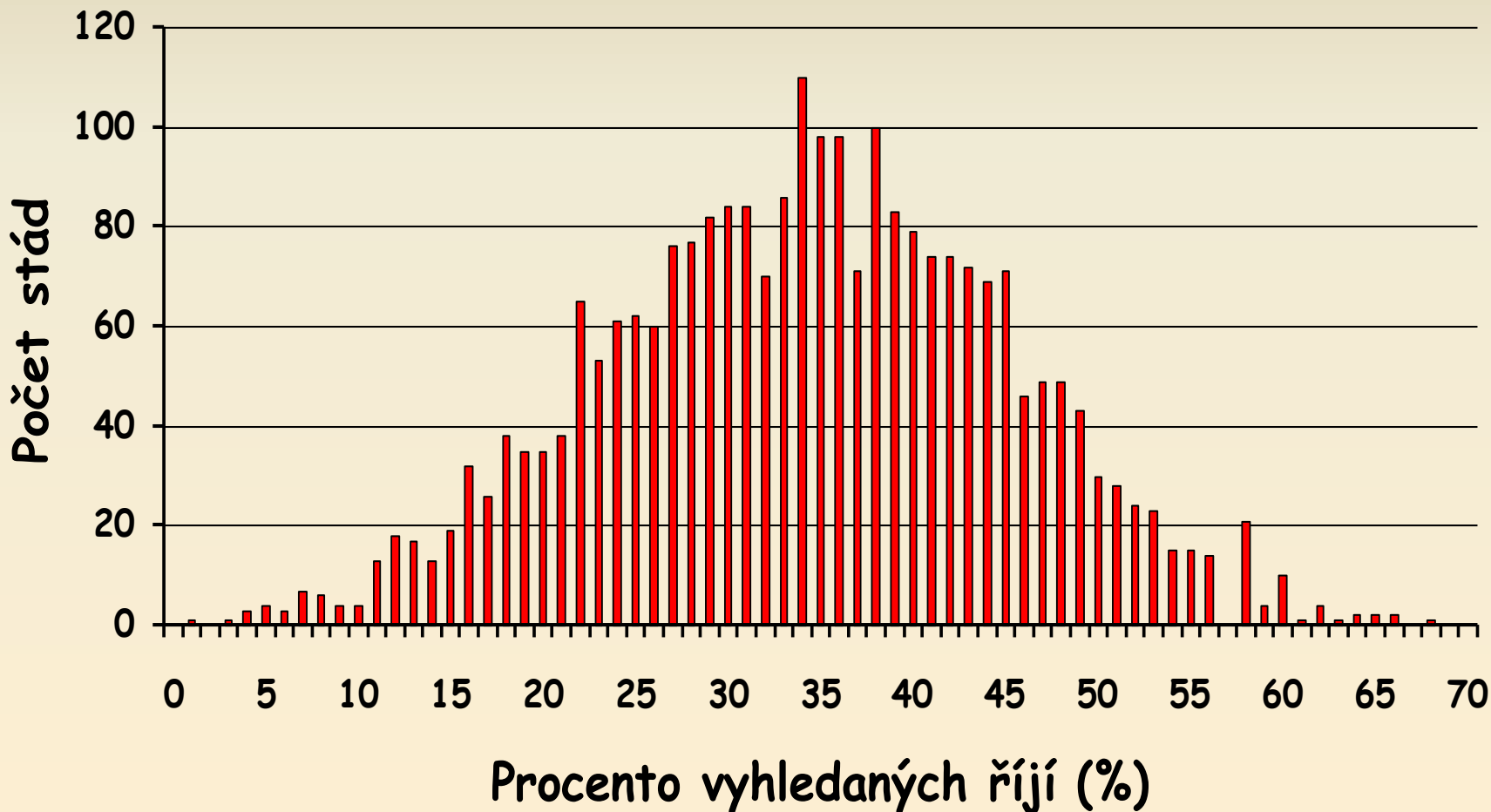
Procenno inseminovaných

**Jsou krávy
inseminovány
dostatečně
rychle?**

- Proc.insem. = % vhodných krav které jsou připuštěné každých 21 dnů
- Proc.insem. je ekvivalentem procentu vyhledaných říjí pokud jsou krávy inseminovány při každé vyhledané říji kdy na sebe nechá kráva skákat

Procento vyhledaných říjí, 1998 Minnesota DHI Data

Rapnicki P, Stewart S, Eicker S. 2001. Proc 4-State Appl Nutr Mgt Conf, La Crosse, WI

Přehled - Přednáška 3

Zvýšení počtu umělých inseminací u laktujících mléčných krav

- ❑ Využití umělé inseminace v reprodukčních programech mléčného skotu
- ❑ Charakteristika faktorů ovlivňujících říjové chování u mléčných krav
- ❑ Detekce říje
- ❑ Vizuální pomůcky pro zlepšení detekcí říjí
- ❑ Hormonální programy pro synchronizaci říjového chování

Co způsobuje špatnou detekci říjí?

- Říjové chování
  - Vlivy prostředí
  - Fyziologické vlivy
- Neovulující krávy
- Tepelný stres
- Produkce mléka

Heat Watch

Říjové chování u holštýnského skotu na základě záznamů z HeatWatch

---

	Laktující krávy	Jalovice
n	307	114
Počet stání v říji	7.2 ± 7.2	16.8 ± 12.8
Trvání říje (h)	7.3 ± 7.2	11.3 ± 6.9

J Dairy Sci 80(Suppl. 1):179; 1997

Rozdělení říjí podle intenzity a trvání

Dransfield et al., 1998; J. Dairy Sci. 81:1874.

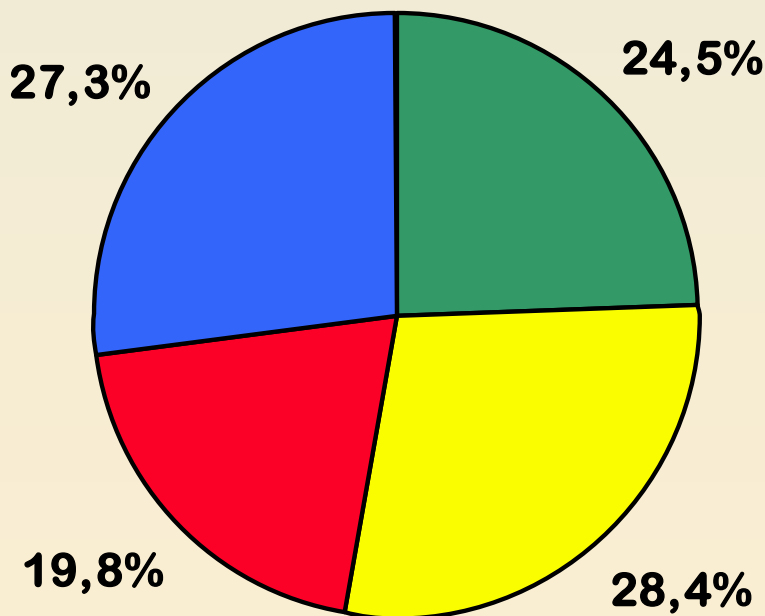
kategorie	Období (číslo.)	Rozdělení (%)	Procento březosti (%)
Nízká intenzita, krátké trvání	579	24.1	45.6
Nízká intenzita, dlouhé trvání	798	33.2	45.5
Vysoká intenzita, krátké trvání	823	34.3	47.0
Vysoká intenzita, dlouhé trvání	201	8.4	49.8

Data z 17 holštýnských stád reprezentující 2,055 říjí.

Rozdělení výskytu prvního a posledního stání při říji během dne

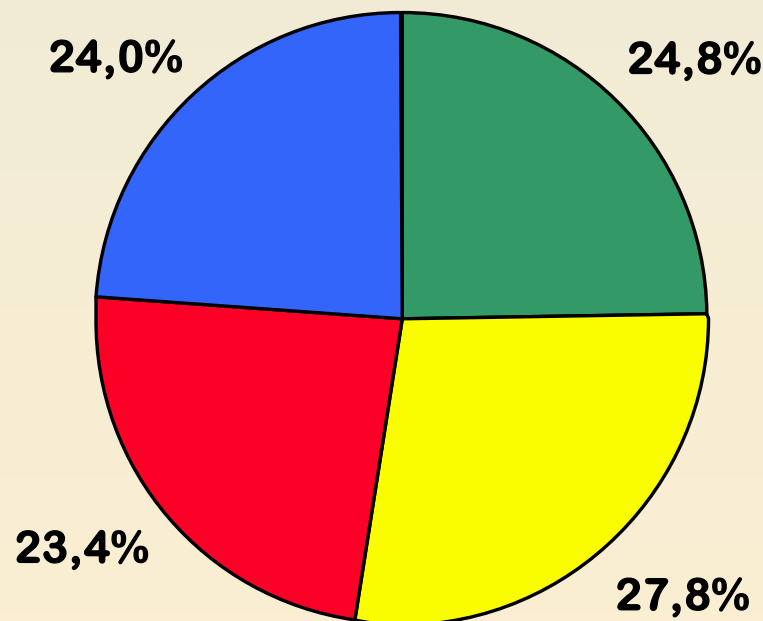
Dransfield et al., 1998; J. Dairy Sci. 81:1874.

Začátek prvního stání

■ 0001 až 0600 h ■ 0601 až 1200 h
■ 1201 až 1800 h ■ 1801 až 2400 h

Konec posledního stání

■ 0001 až 0600 h ■ 0601 až 1200 h
■ 1201 až 1800 h ■ 1801 až 2400 h

Vliv podlahy na ochotu nechat na sebe skákat

Projevy říje – hlína vs. beton

Britt et al., 1986; J. Dairy Sci. 69:2195

13 laktujících krav po ovariektomii ošetřené estradiol benzoatem a pozorované po dobu 30 min na hlíně vs. na betonu

Položka	Hlína	Beton
Poč.pozorování	69	69
Trvání říje (h)	13.8 ± 0.6	9.4 ± 0.8
Celkem skoků	7.0 ± 0.6	3.2 ± 0.3
Průměrný počet skoků	3.7 ± 0.3	2.5 ± 0.2
Počet stání	6.3 ± 0.5	2.9 ± 0.3
Průměrný počet stání	3.8 ± 0.3	2.7 ± 0.2

All means differ (P<0.01) between locations

Vlivy tepelného stresu

Sezónní vlivy na projevy říje

Počet stání

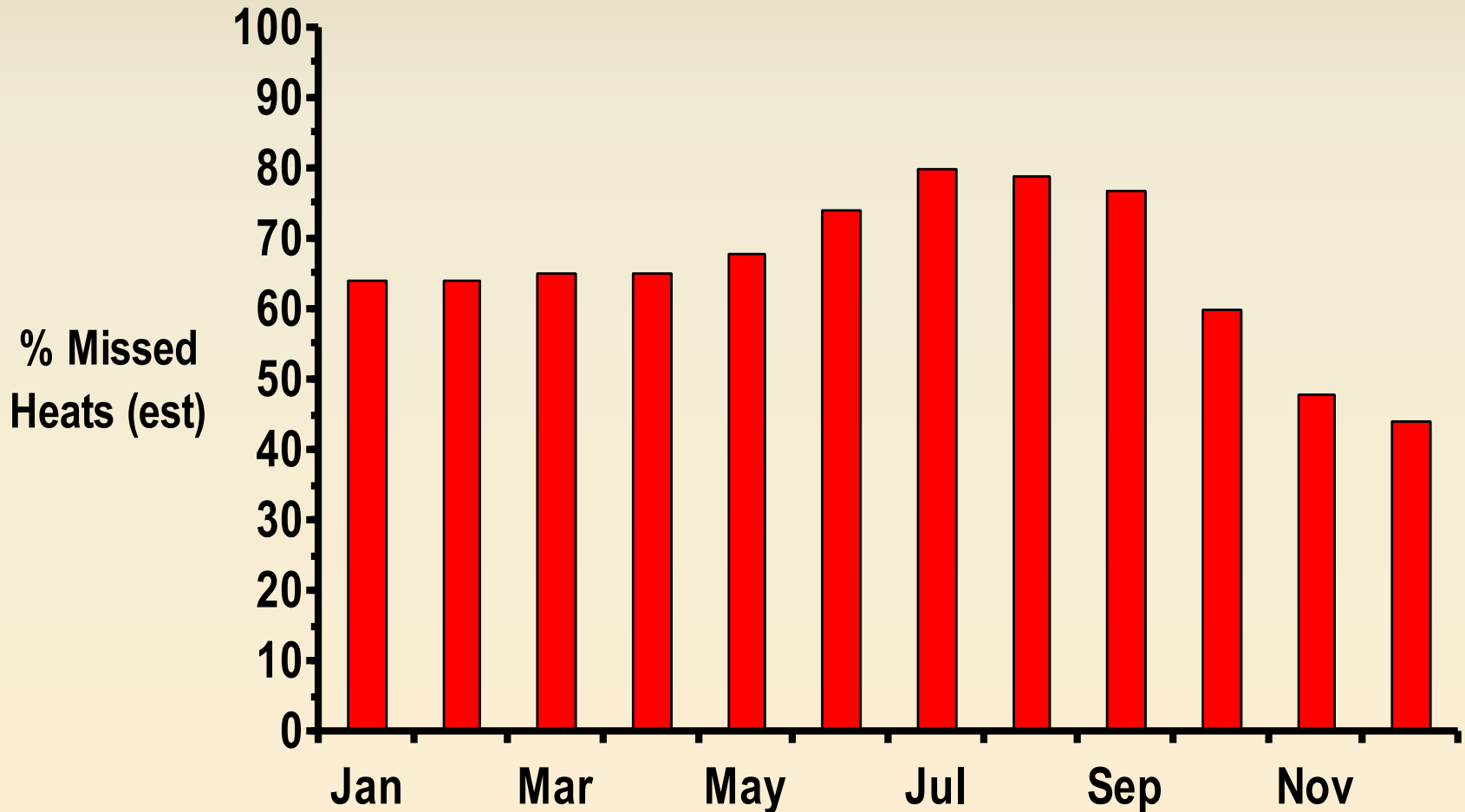
Plemeno	Zima	Léto
Holstein	8.6	4.5
Jersey	12.1	5.3

Nebel et al., J Dairy Sci 80(Suppl 1); 1997

Vliv tepelného stresu

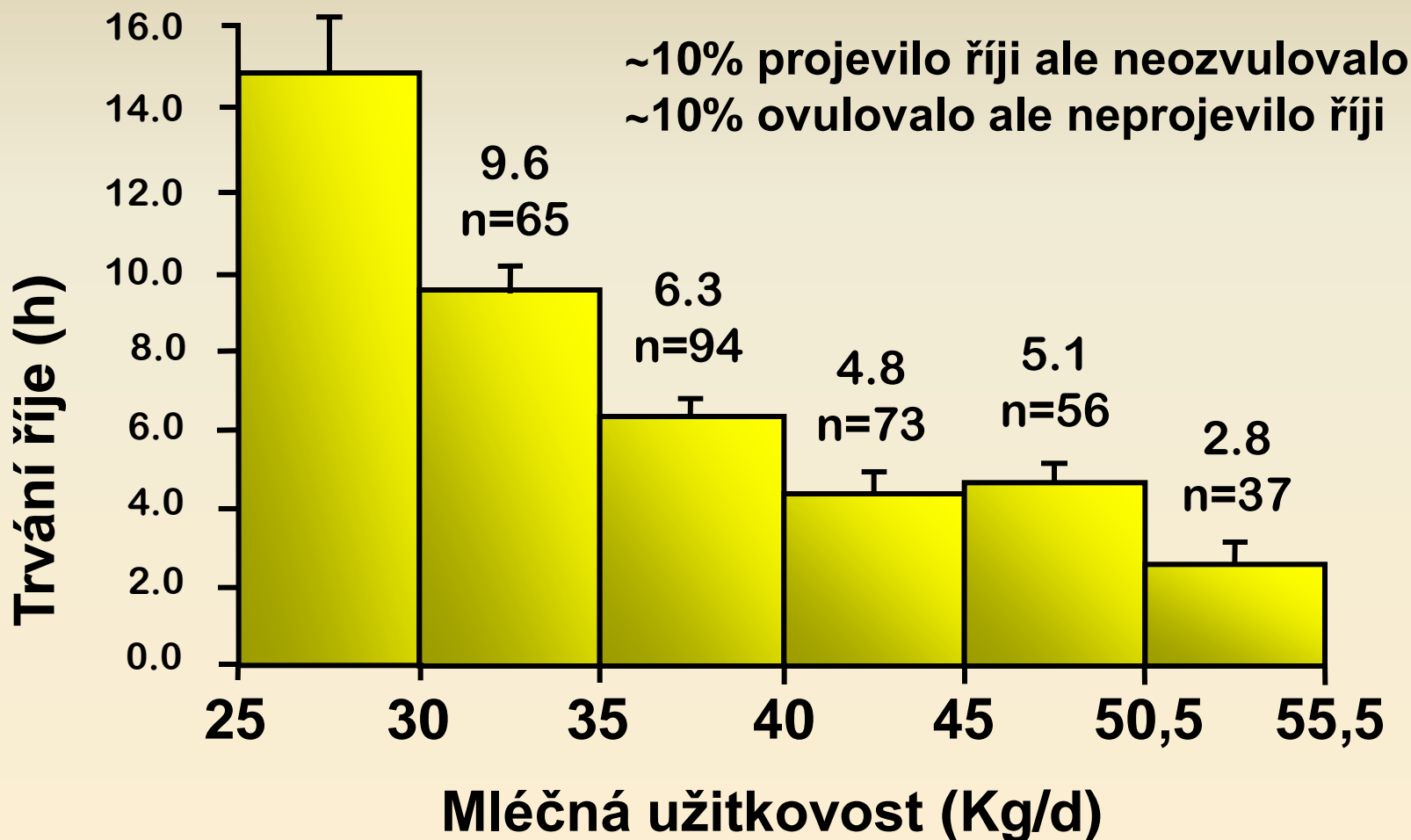
Odhadované % nezjištěných říjí u stáda Jerseyek na severu Floridy

Trvání říje ve vztahu k mléčné užitkovosti

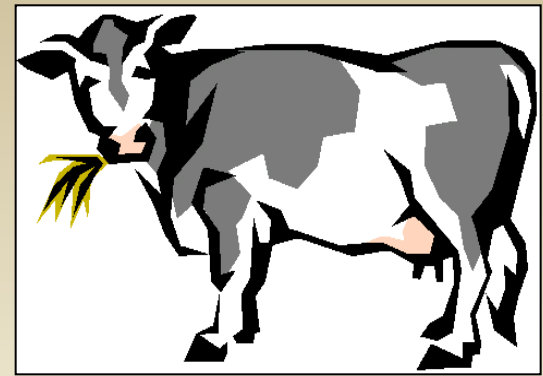
14.7
n=25

Lopez et al., 2004; Anim. Reprod. Sci. 81:209-223

- Analýza zahrnuje každou jednotlivou ovulaci (n=350) s výjimkou první ovulaci po porodu
- Průměrná mléčná užitkovost během 10 dnů před říjí

Postup při vyhledávání říjí

- ❑ Vyhledávejte říje minimálně v minimálně 3 až 4 dvacetiminutových intervalech rovnoměrně rozdělených během dne
- ❑ Vyžeňte krávy na hlínu nebo do výběhu s dobrou podlahou pro detekci říje
- ❑ Nekombinujte detekci říje s dalšími činnostmi jako je krmení, úklid a dojení

Použití pomůcek pro detekci říje

Křída na hřbetě ocasů, barvy na kůži

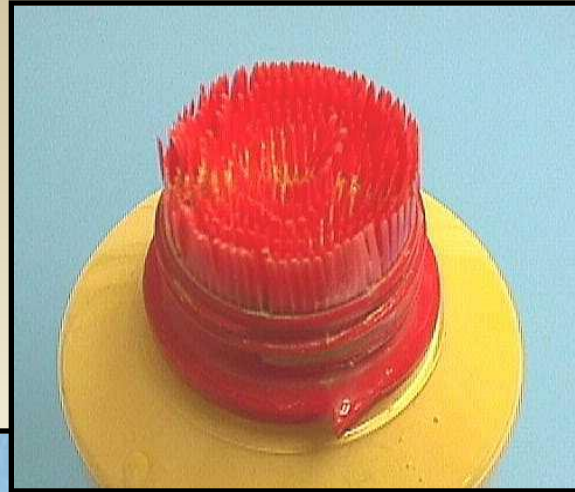

6 týdnů /
využití

\$8.00 / 500 ml

40 cows / 500 ml

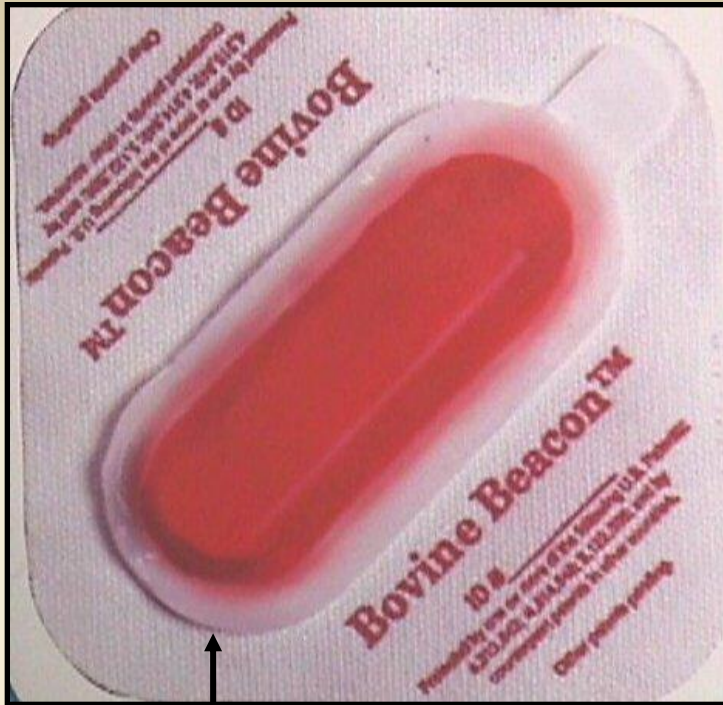
\$0.20 / cow

**Barva
nahřbetu
ocasu**

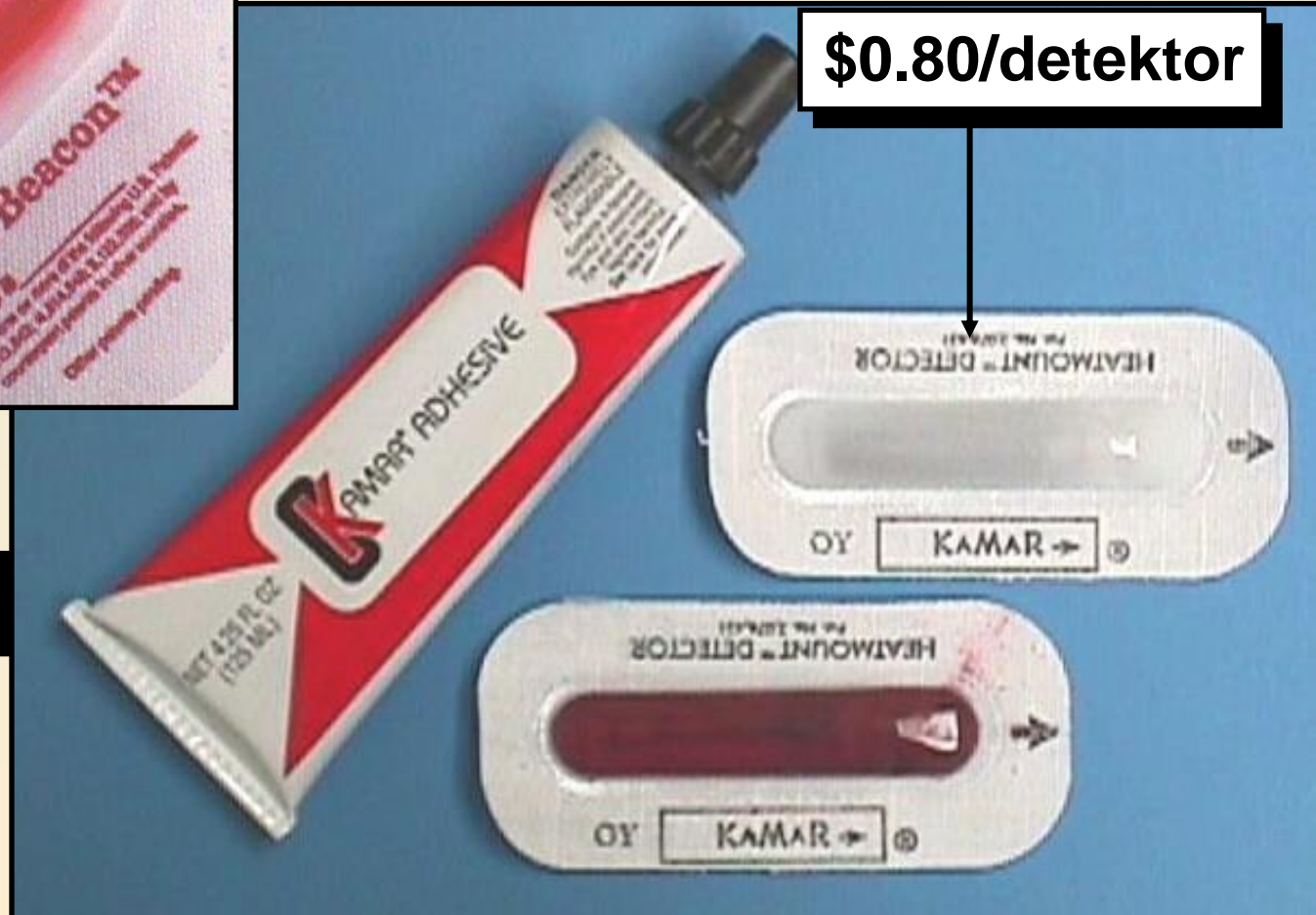

Detektor aktivovaný tlakem přilepený na ocase

\$1.40/detektor

\$0.80/detektor

Paul M. Fricke , Ph.D.

Pedometry

Heat-
Seeker™
Bou-Matic
Madison, WI

Pedometrické systémy

Spolehlivost:

(Koelsch et al., J Agric Engng Res 58:107)

- ❑ Spolehlivost v předvídání neříjového období je 99%
- ❑ Spolehlivost v předvídání říje je 70%

Radiotelemetry

HeatWatch® (DDx, Inc.)

Radiotelemetrické systémy

HeatWatch® vs. vizuální detekce říje

(Walker et al., J Dairy Sci 78:468 abstr)

Zlepšená efektivita detekce říje

(91% vs. 51%)

Stejná přesnost určení říje

(96% vs. 94%)

Pedometrie a radiotelemetrické systémy

Výhody:

Zlepšuje efektivitu detekce říje

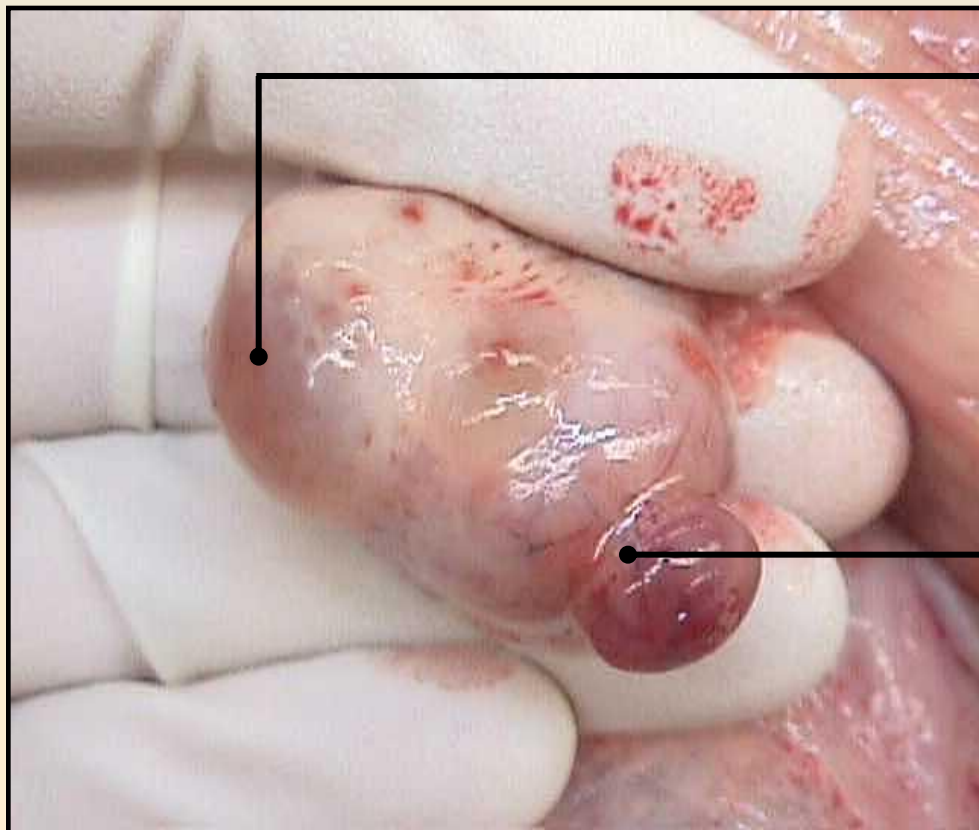
**Spolehlivost předpovědi je dobrá až
vynikající**

Nevýhody:

**Cena - \$10,000 až \$15,000 pro stádo 200
krav**

Ztráta detektorů

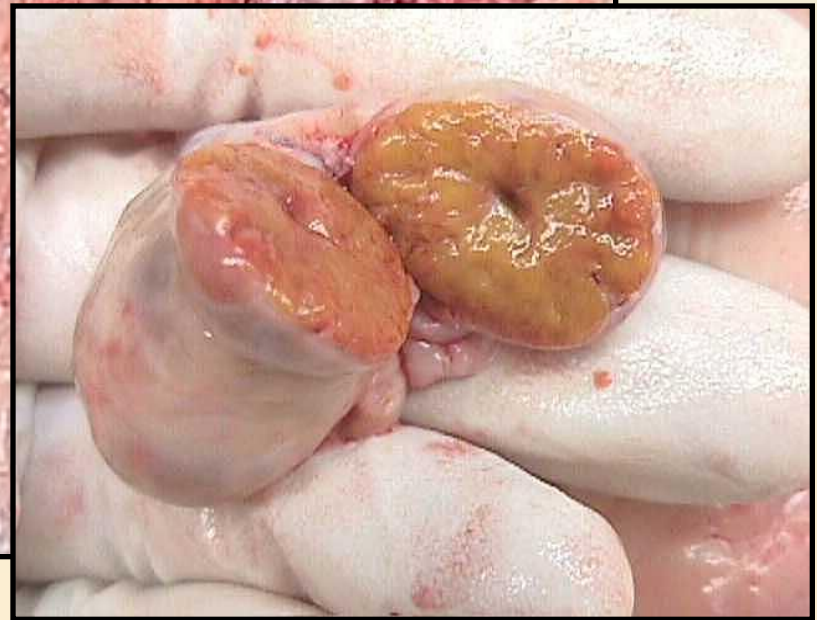
Manipulace s ovariálními funkcemi pro zlepšení efektivity reprodukce u laktujících mléčných krav

**Funkce
folikulu**
□ GnRH

**Funkce
žlutého
tělíska**
□ $\text{PGF}_{2\alpha}$

Anatomie reprodukčních orgánů

Vliv dnů říjového cyklu pro odezvu na $\text{PGF}_{2\alpha}$

Momont & Seguin, 1984. 10th International Congress on Animal Reproduction and Artificial Insemination, University of Illinois.

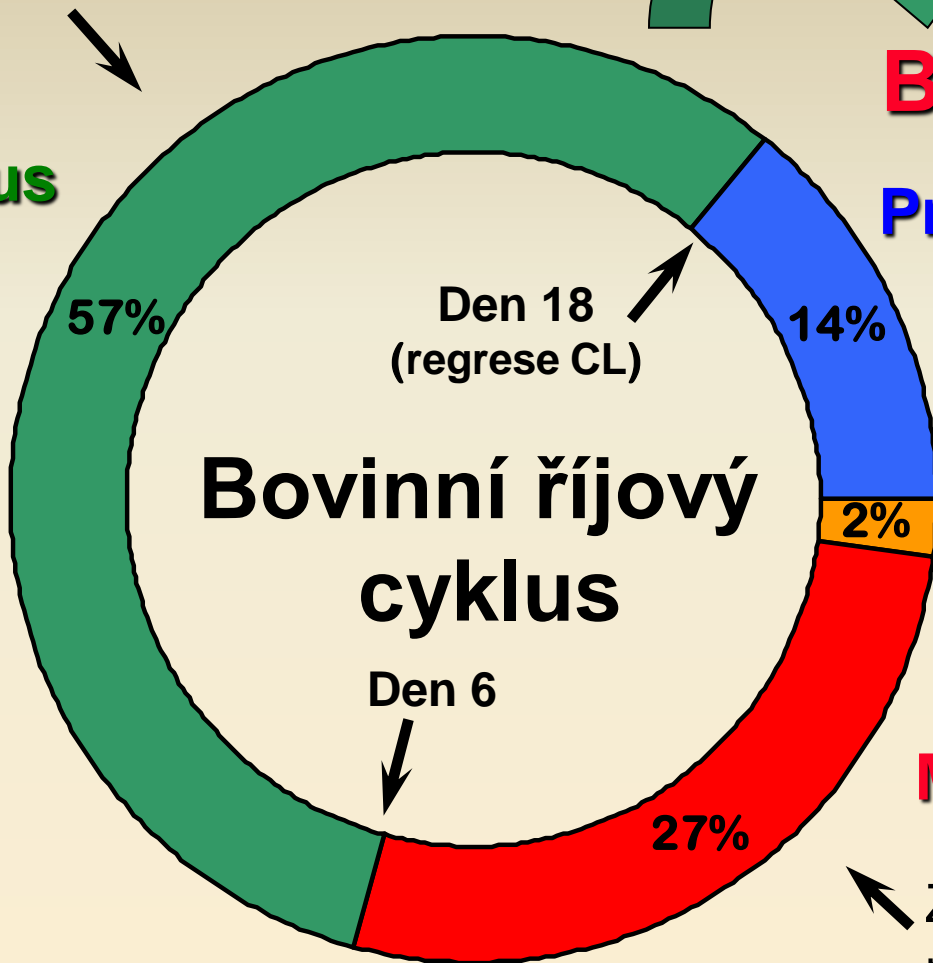
	Den aplikace $\text{PGF}_{2\alpha}$				
	3	5	7	8	10
Nelaktující jalovice (%)	0	41	88	-	100
Suché krávy (%)	-	0	90	93	92
Laktující krávy (%)	-	0	66	91	88

Reakce = návrat do říje 2 až 5 d po $\text{PGF}_{2\alpha}$

Den 0 = říje

Žluté tělíčko reagující na $\text{PGF}_{2\alpha}$

Diestrus

Den 18
(regrese CL)

**Bovinní říjový
cyklus**

Den 6

BŘEZOST

Proestrus

Den 1 (začátek říje)

Estrus

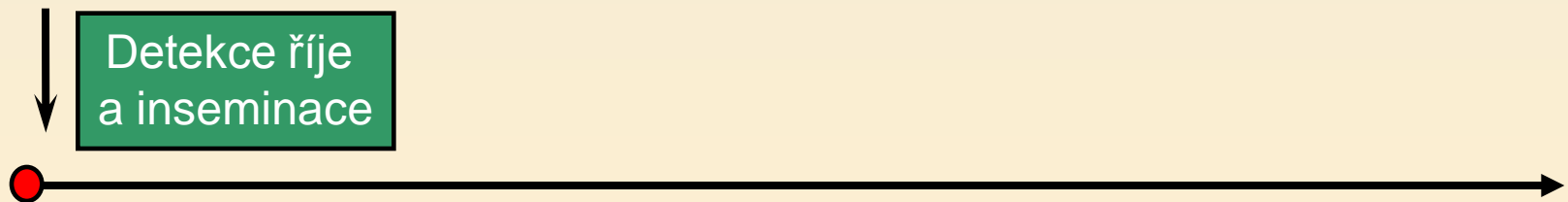
Metestrus

Žluté tělíčko nereagující na $\text{PGF}_{2\alpha}$

Použití prostaglandinu-krávy

Krávy inseminované v předchozím období jsou rutinně vyšetřovány na březost palpací. Krávy zjištěné jalové a zároveň mající žluté tělísko ve fázi diestru dostávají $\text{PGF}_{2\alpha}$ pro opětovný návrat do říje.

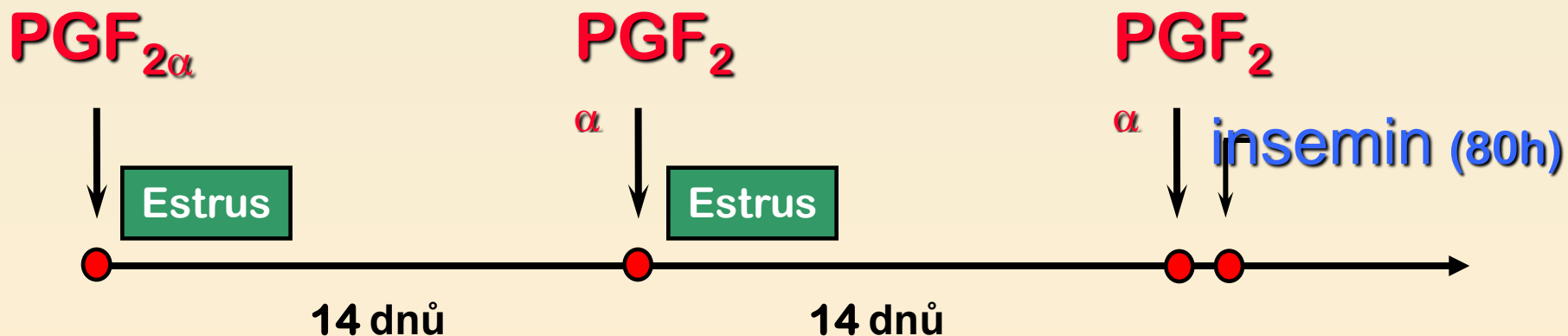
Vyšetřete na březost, jalové krávy s žlutým tělískem v diestru dostanou $\text{PGF}_{2\alpha}$

Synchronizační protokol PGF -krávy

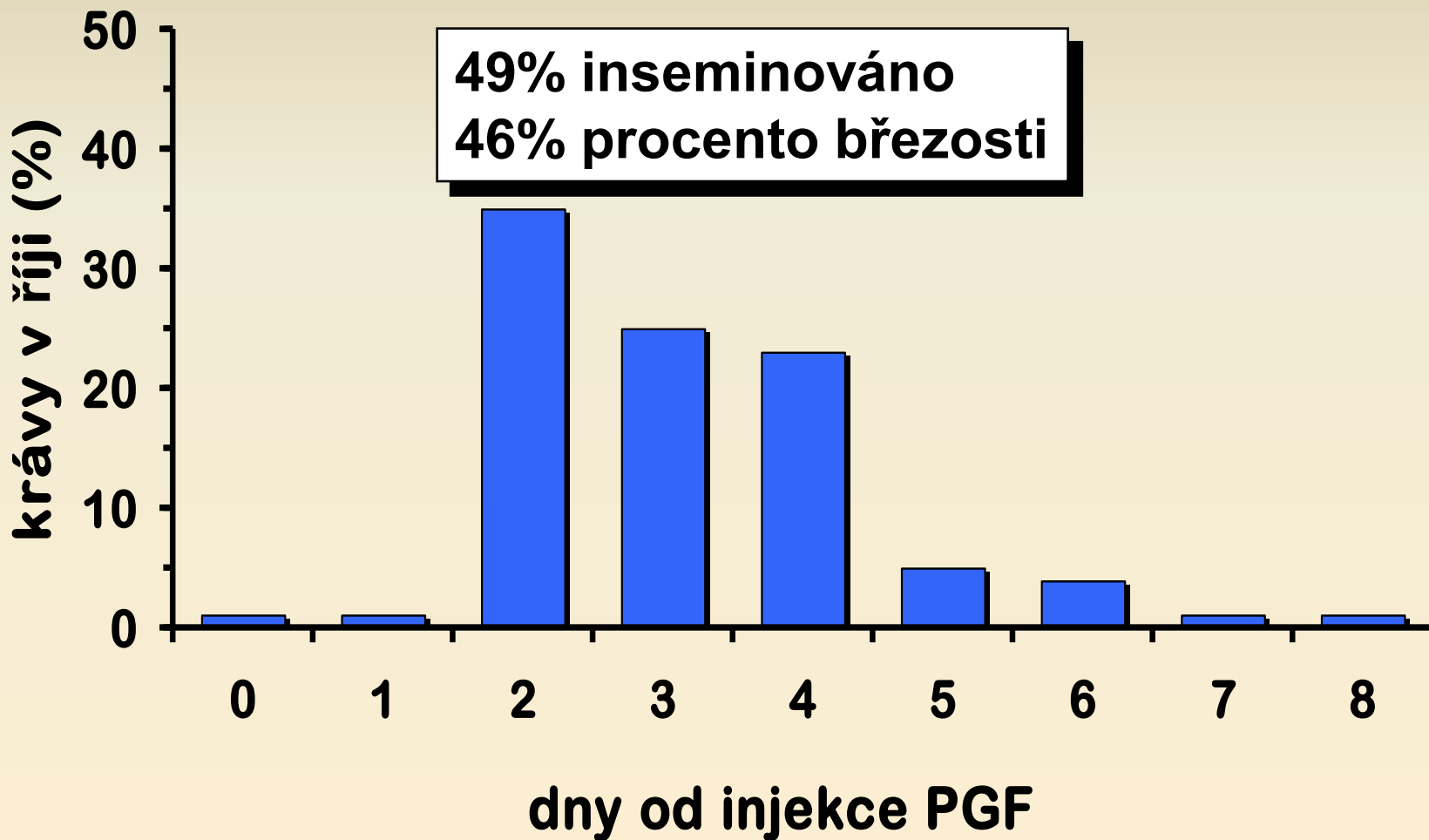
(Targeted Breeding System)

Aplikujte všem kravám a ty u kterých detekujete říji inseminujte. Zopakujte postup po 14 dnech a inseminujte ty, u kterých jste zjistili říji. Krávy u kterých nebyla zjištěna říje po druhé aplikaci PGF dostávají 3 aplikaci a načasovanou inseminaci po 80 hodinách.

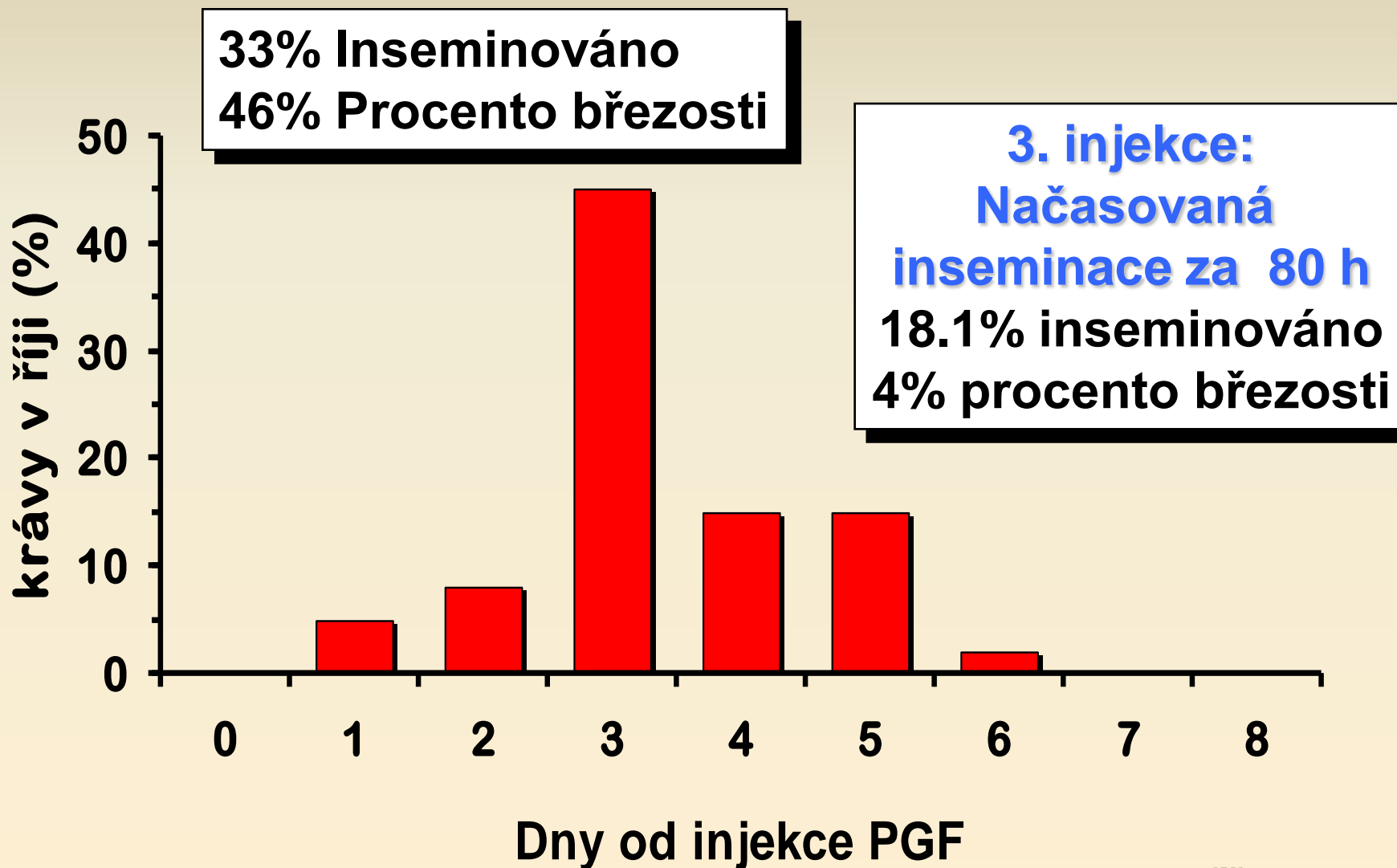

Doba říje po první injekci PGF

Doba říje po druhé injekci PGF

Hodiny do říje po injekci PGF_{2α} aplikované 7 nebo 10 den říjového cyklu

Momont & Seguin, 1984. 10th International Congress on Animal Reproduction and Artificial Insemination, University of Illinois.

	Aplikace PGF _{2α}	
	Den 7	Den 10
Jalovice mléčných plemen	48 ± 4	78 ± 19
Laktující mléčné krávy	63 ± 8	100 ± 35

Paul M. Fricke , Ph.D.

MINFIELD MEDICAL NAME: 4345
SHIMADZU ULTRASOUND ID : 11 DAYS BRED

APR. 24. 88
AM 7:39:28

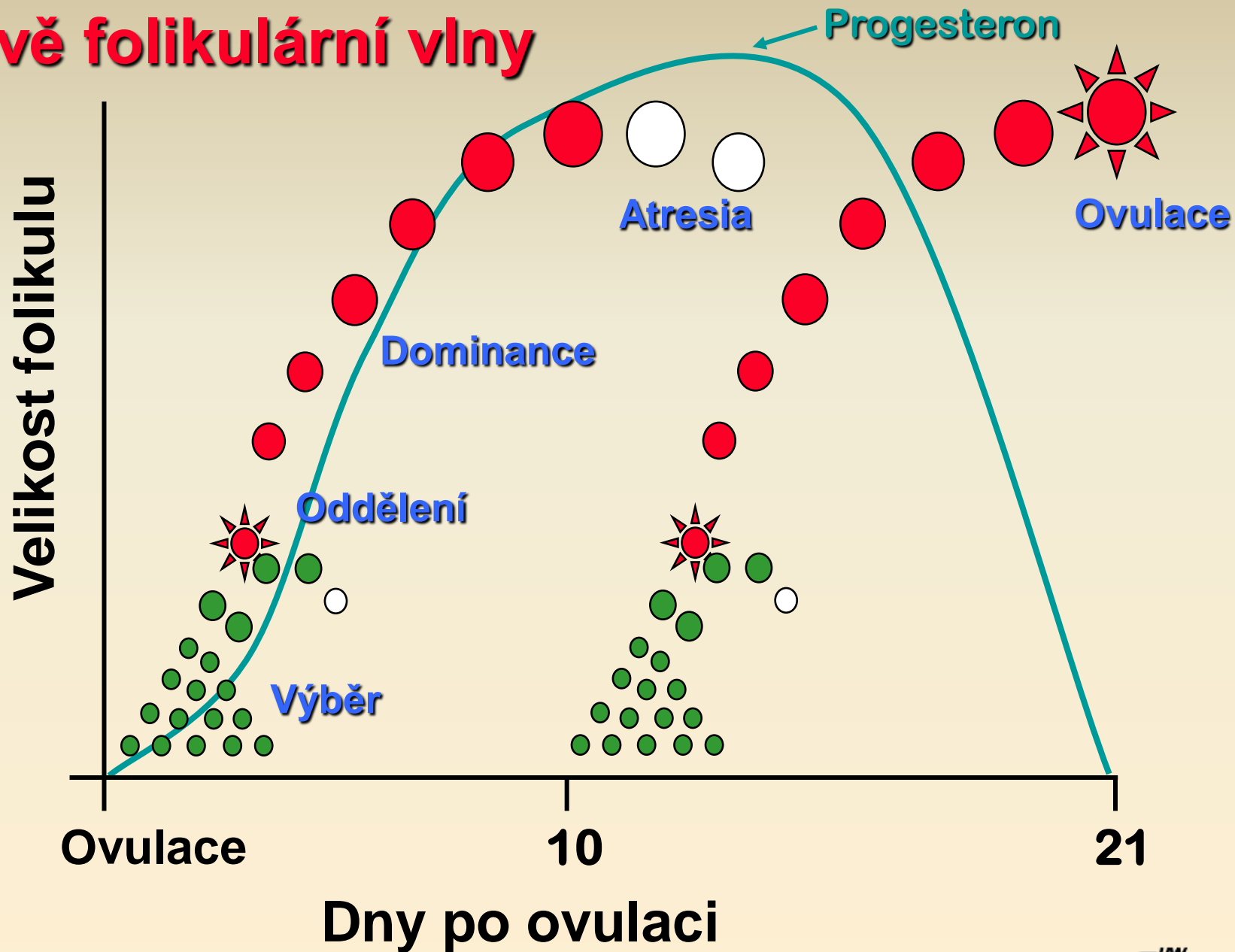
VGBmm 5MHz

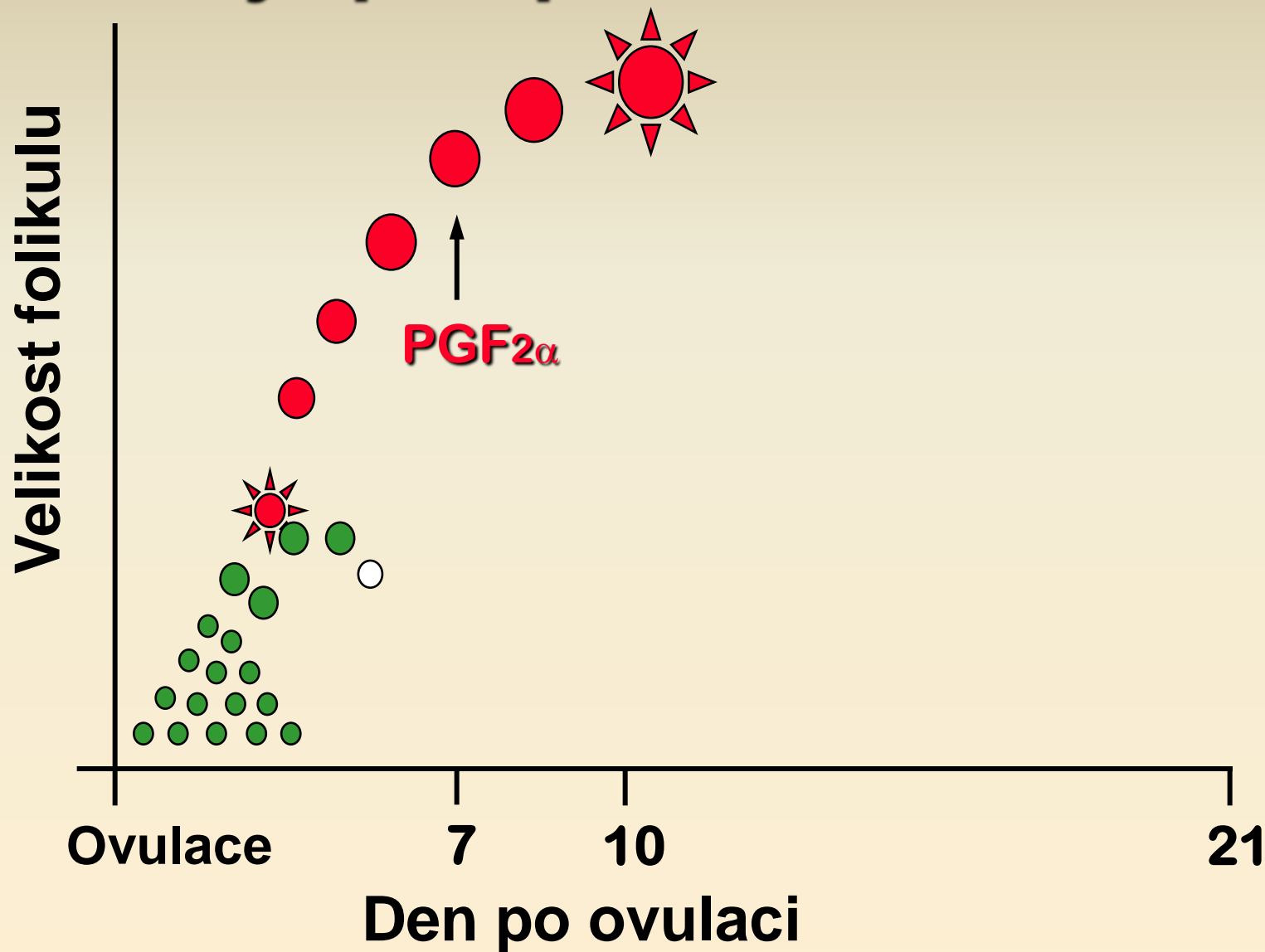
GAIN: 68dB
SD: 63dB BE: 2
PP: 1 PER: 3
F: 5.0-7.0
x2.0
CATTLE REPRO

CATTLE CATTLE CATTLE CATTLE OB VTR FOCUS FRE-
HEAD-D HEAD-L EBL BODY L-REPO. ON/OFF. POS. QUENCY.

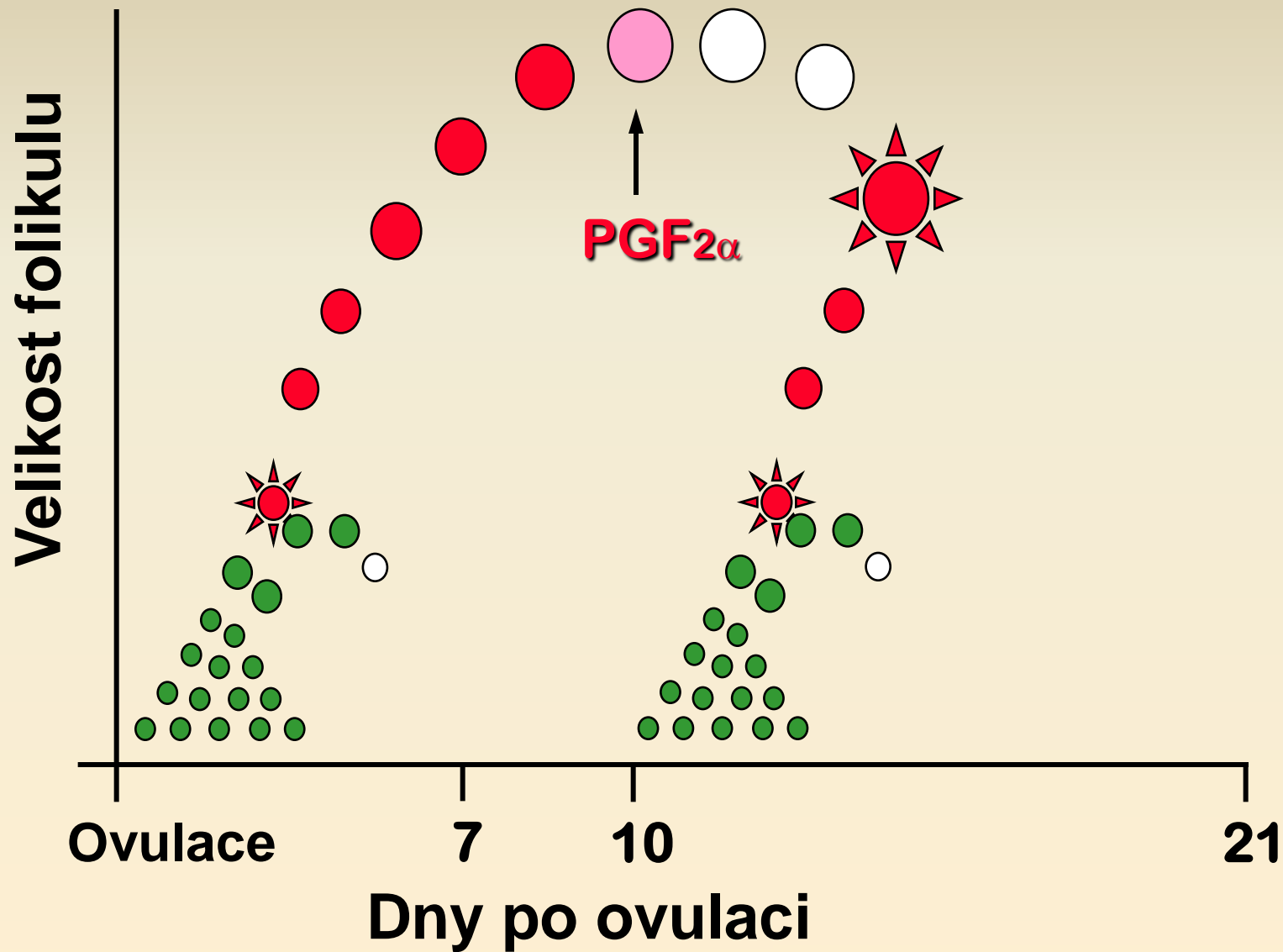
Dvě folikulární vlny

Doba říje po aplikaci $\text{PGF}_{2\alpha}$

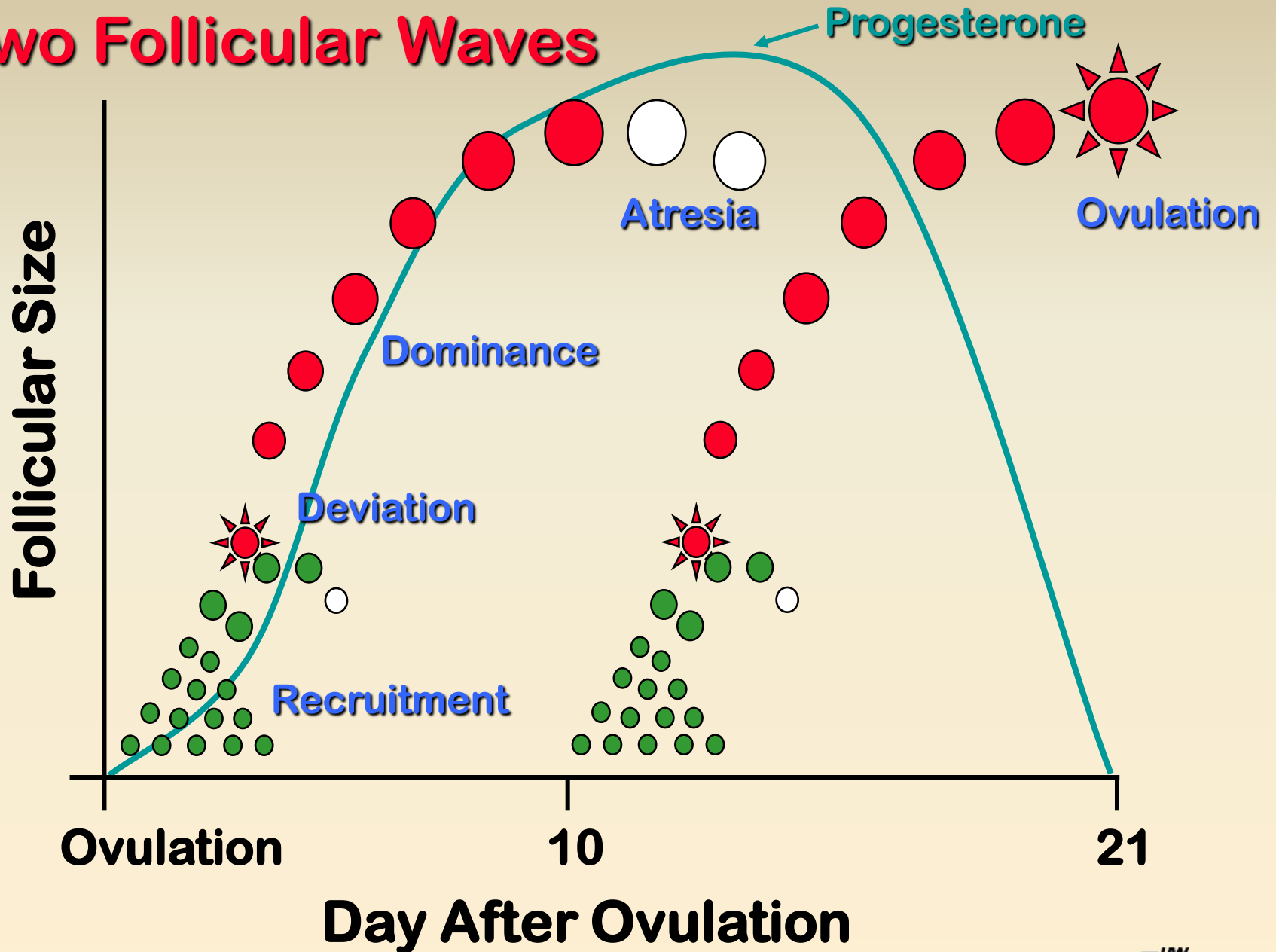

Doba říje po aplikaci $\text{PGF}_{2\alpha}$

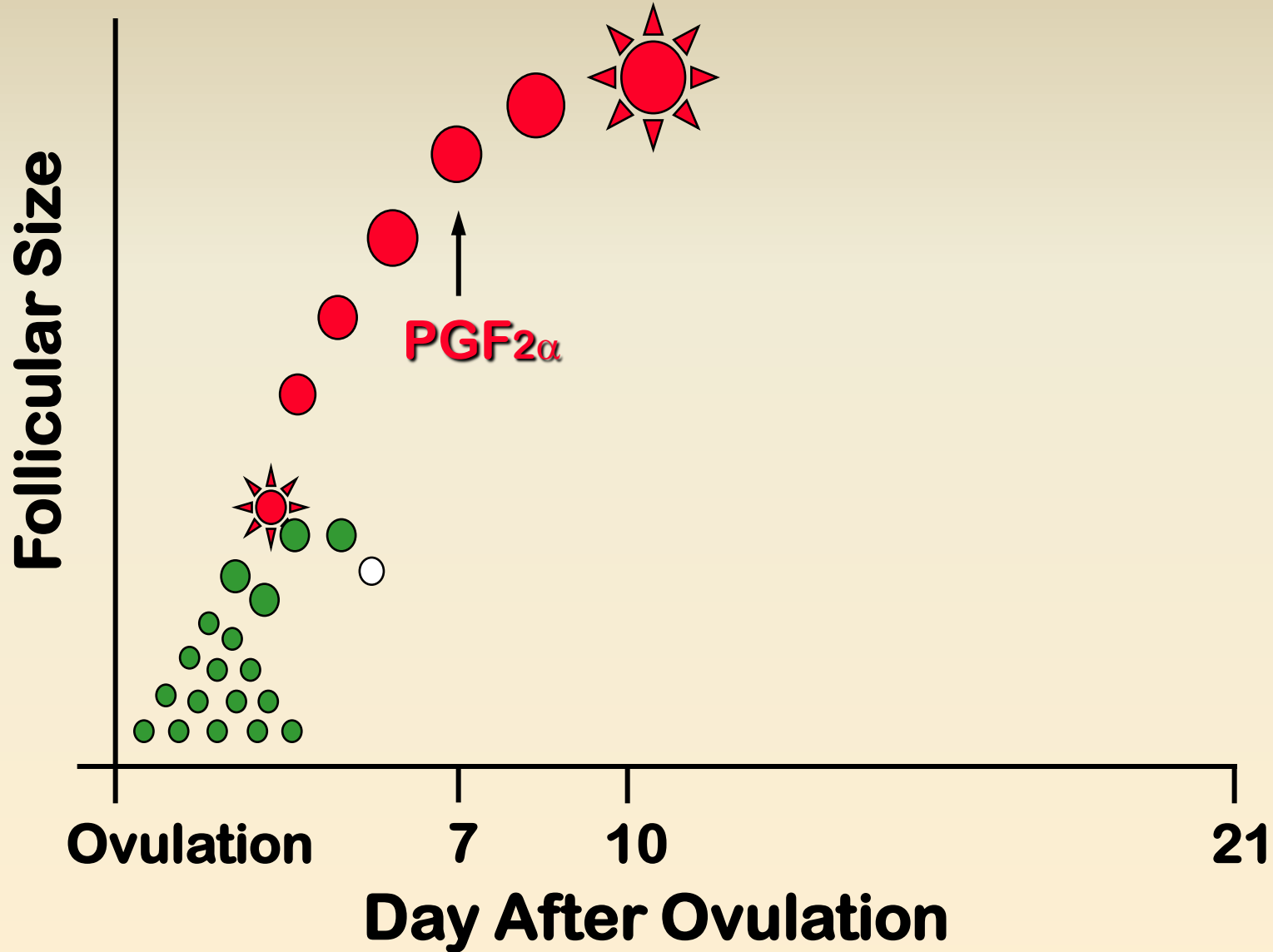

Two Follicular Waves

Time to Estrus After PGF_{2α}

Synchronizace říje

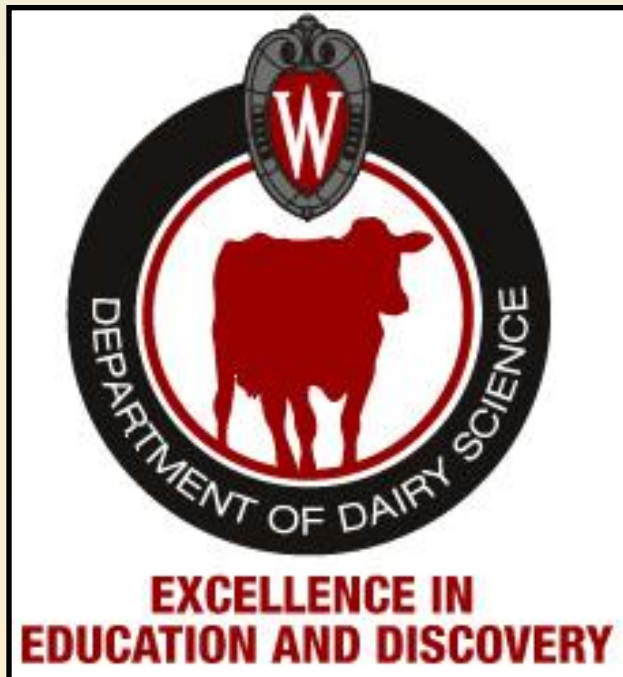
PGF_{2α}

- ❑ PGF_{2α} způsobí luteolýzu žlutého tělíska (CL) od 6 do 16 dne říjového cyklu
- ❑ PGF_{2α} nemá žádný vliv na neovulující krávy nebo jalovice
- ❑ PGF_{2α} nemá žádný vliv na jalovice před pubertou
- ❑ Nelze efektivně provádět načasovanou inseminaci ve vztahu k době aplikace PGF_{2α}

On the Web:

www.uwex.edu/ces/dairyrepro/

Department of Dairy Science
University of Wisconsin - Madison

Paul M. Fricke , Ph.D.